

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การวิเคราะห์เพศสถานะในพระอภัยมณี (Analysis of Gender in Pra – Apaimanee)
ชื่อผู้เขียน	นางสาวอรนุช จรุงรัตนางค์ (Ms. Woranuch Charungrattanapong)
ระดับปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	สาขาวิชาสตรีศึกษา วิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ฐศักดิ์ ภัทรกุลวณิชช์
ปีการศึกษา	2550

บทคัดย่อ

ความเป็นชายแบบตัวพระในวรรณคดีไทยเมื่อเปรียบเทียบกับความเป็นชายไทยในปัจจุบันแสดงให้เห็นถึงแนวคิดเรื่องเพศสถานะและร่างกายที่เปลี่ยนไปตามบริบทสังคมและวัฒนธรรมงานวิจัยชิ้นนี้มุ่งวิเคราะห์เพศสถานะในเรื่องพระอภัยมณี ซึ่งถูกเขียนขึ้นในช่วงรัตนโกสินทร์ตอนต้น เมื่อเปรียบเทียบกับเพศสถานะของไทยในปัจจุบัน ทำให้พบความแตกต่างสืบเนื่องจากกรอบคิดในเรื่องร่างกายที่ต่างกัน แนวคิดเรื่องร่างกายในยุครัตนโกสินทร์ตอนต้นวางอยู่บนคติความเชื่อทางพุทธศาสนา ร่างกายเป็นพื้นที่ที่สะท้อนบุญบารมีของเจ้าของ ความงามที่ปรากฏแสดงถึงคุณงามความดีของเจ้าของร่าง ดังนั้นร่างกายที่ไม่ล้ำสัน ปีกบินของพระอภัยมณีจึงไม่ถือว่าเป็นพร่องในความเป็นชาย ในขณะที่หากพิจารณาตามกรอบคิดปัจจุบัน ร่างกายแบบพระอภัยมณีอาจถือว่าเป็นชายที่ไม่สมชาย ดังนั้นการแบ่งเพศสถานะในพระอภัยมณีจึงไม่ได้ใช้ร่างกายเป็นตัวแบ่งดังเช่นปัจจุบัน การวิเคราะห์เพศสถานะในพระอภัยมณีทำให้เห็นกรณียามความเป็นชายและความเป็นหญิงที่หลากหลายและเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนไป